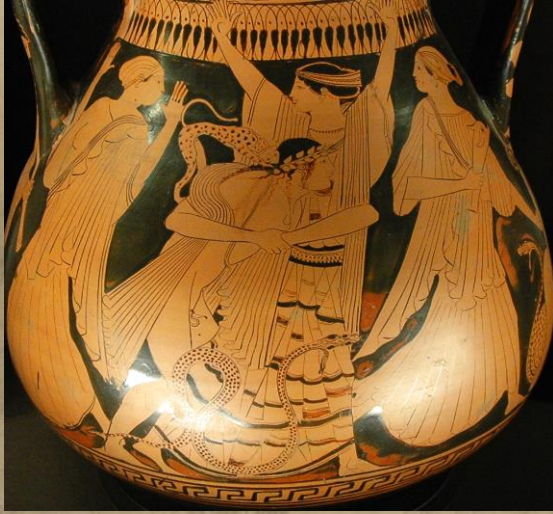

Antik Çağda Ölü Gömme Gelenekleri

Bu sunum vermekte olduğum Antik Çağda Ölü Gömme Gelenekleri dersinde kullanılması için eğitim amaçlı hazırlanmıştır. Sunumda kullanılan materyaller telif hakkına sahip olup eğitim amaçlı olarak kullanımı uluslararası kanunlara göre serbesttir. Başka bir amaçla kullanılması için telif hakkına sahip kişilerden izin alınması gerekmektedir.

e. Peleus ve Thetis: Zeus ve su perisi Aigina'nın oğlu olan ve Yunanlıların en dürüstü en dindarı kabul edilen Aiakos'un oğludur. Kalydon domuz avı sırasında kaynatası Eurytion'u istemeden öldürür. Tanrılar Peleus'a eş olarak Thetis'i seçerler. Thetis evlenmek istemez ve uzun süre kılıktan kılığa girerek Peleustan kaçır. Ama Kentauros Khirō'un yardımıyla Peleus Thetisi kaçırarak evlenmeyi başarır ve çift genelde düğünleriyle sahnelenmişlerdir. Bu evlilikten Akhileus doğar.

f. **Pelops:** Efsaneye göre, Tantalus ve Dione'nin oğlu, [Niobe](#)'nin de erkek kardeşidir. Tantalus oğlu Pelops'u tanrılara kurban etmiş ve etini onlara yedirmişti. Tanrılar bu çirkin durumu farkedince Tantalus'u cezalandırdılar ve Pelops'u da yeniden yaşama döndürdüler. Peloponnessos'a adını veren kahraman Pelops, daha sonra Pisa kralı Oenomaus'un kızı Hippodameia ile evlenmiştir.

g. Thebaili'ler: (Yunanistan)

h. Demeter ve Persophone:

1. **Triptolemos:** Triptolemos Eleusis prenslerinden biriydi. Triptolemos genellikle Demeter ve kızı Persophone ile ilişkili gösterilmiştir. Demeter ona buğday başağını ve kanatlı yılanların çektiği arabayı vererek insanlara tarımı öğretmesini istemiştir.

i. Phaethon: Adı “parlak, parlayan yer anlamındadır. Güneş tanrısı Helios ve Klymene’nin oğludur.

j. Prometheus: [Hesiodos](#)'a göre [İapetos](#)'la ve [Klymene](#)'nin oğlu ve [Atlas](#), [Menoitios](#) ve [Epimetheus](#)'un erkek kardeşidir. Bazı anlatımlarda Prometheus'un annesi [Asia](#) ve kardeşi [Athos](#) olarak gösterilir. Prometheus, diğer kardeşleri gibi, tanrısal düzene karşı çıkmış, öteki kardeşlerinden farklı olarak sonunda insanoğlunu yaratarak ve onlara ateşi (yaratıcılığı, bilimi, uygarlığı) vererek bu düzeni değiştirmeyi başarmıştır.

[Olympos](#) tanrılarının kuvvet ve kudretine karşılık, Prometheus'da kurnazlık ve zeka vardır. Titanların isyanları sırasında tarafsızlığını korumuş ve başkaldırmamış bir Titan oğlu olarak Zeus'un desteğini kazanmayı başarmıştı. Bunun üzerine Zeus, onu Olympos'daki ölümsüzlerin arasına almıştır. Oysa o Zeus ve arkadaşlarına karşı kin besliyordu. Dedelerinin öcünü almak için, kendi gözyaşıyla yoğurduğu balçıktan ilk insan yarattı. Sonra onun acizliğine acıyarak, [Hephahistos](#)'un ocağından bir kıvılcım çalar ve insanlara armağan eder. Bu yüzden Tanrı [Zeus](#) tarafından [Kafkas Dağlarında](#) zincire vurulmuş ve “*Prometheus Desmotes*” (zincire vurulmuş Prometheus) adıyla anılmıştır. Tanrılarca görevlendirilen bir kartal sürekli olarak, Prometheus'a gelmekte ve her gece yeniden oluşan karaciğerini yemektedir. Onu bu işkenceden [Herakles](#) kurtarır. Prometheus; “*Zeus tahtından düşmedikçe benim işkencelerimin sonu yoktur*” der, böylelikle insanlığa özgürlüğün yolunu göstermiş olur. Bu arada Zeus, kendisini hiçe sayan insanlara da bir ders vermek için, Hephaistos'a su ve balçıktan ilk bakirenin heykelini yaptırır ve kalbine ruh yerine Prometheus'un ateşi çaldığı yerden aldığı bir kıvılcımı koydurur. Ona da “[Pandora](#)” ismi verildi. Onu insanlara yollarken eline verdiği kutuda ise, tüm kötülük ve ızdıraplar vardı.

Prometeus'un zincire vurulmasındaki asıl neden, Zeus'un ondan korkuyor olmasıdır. Prometeus, geleceği görme yeteneği olan bir titan'dır ve bunu kullanarak Zeus'un [Kronos](#)'u tahttan indirmesine yardımcı olmuştur. Gelecekte de Prometheus'un bu özelliğini kendisinin tahttan düşürölmesi için de kullanacağından korkan Zeus, Prometheus'un ateşı (bilgiyi) çalarak insanlara vermesiyle, ondan kurtulmak için gereken fırsatı bulmuştur. Bu işkence 30000 yıl sürmek üzere planlanmıştı, fakat Herakles'in onu serbest bırakmasıyla Prometheus kendisinin karaciğerini her gün yiyen kartalı buldu ve öç olarak Zeus'un Prometheus'u cezalandırmakla görevlendirdiği kartalın karaciğerini yedi. Bunun üzerine Zeus, Prometheus'u affeder ve tekrar ölümsüzler arasına alır.

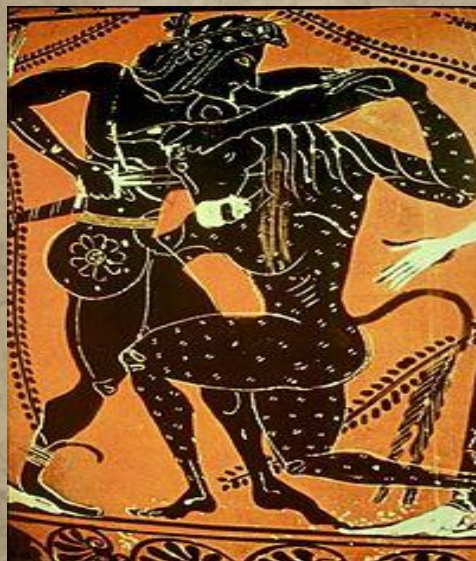

k. Protesilaos: Protesilaos, Troia savaşında rol oynayan Tesalyalı bir önderdir. İphiklos'un oğlu Podarkes'in agabeyidir. Troia savaşına kırk gemiyle katılmış, ancak Anadolu kıyısına ayak basar basmaz öldürölmüştür.

l. Theseus: Efsanevi Atina kralı. Annesi Ethra, babası Egeus ya da Poseidon olduğu kabul edilmektedir.

Theseus, İonyanın en önemli kahramanıdır. Attika'nın Atina önderliğinde siyasi bütünleşmesini sağlayan büyük bir reformcu lider olduğu kabul ediliyordu.

Efsaneye göre, Ege Denizi'ne adını veren, Atina'nın büyük krallarından Egeus, çeşitli kadınlarla evlenmesine rağmen bir türlü çocuk sahibi olamaz. Sonunda Troezen kralının kızı Aethra ile evlenir. Aethra, Egeus'tan, bir söylentiye göre de, yüzerken birlikte olduğu Tanrı Poseidon'dan hamile kalır. Egeus çocuğun doğmasını beklemeden Atina'ya döner, ancak gitmeden önce sandaletini ve kılıcını dev bir kayanın altına bırakır ve karısı Aethra'ya çocuğun büyüdüğünde kayayı kaldırıp, bıraktığı emanetlerini alabileceğini, böylece hanedana mensup olduğunu ispatlayabileceğini söyler

Theseus büyüdüğünde gerçekten babasının altına kılıcını sakladığı kayayı kaldırır ve babasının emanetlerini alır. Annesi de genç Theseus'a gerçek kimliğini açıklar. Bunun üzerine Atina'ya doğru yola çıkan Theseus, yolculuğu sırasında pek çok yolkesen haydutu öldürür. Yol boyunca çeşitli maceralardan sonra Atina'ya ulaşan Theseus, Egeus'a gerçek kimliğini açıklamaz. Ancak Egeus'un eşi Medea, Theseus'un veliaht olduğunu anlar ve kendi oğlu Medus yerine tahta geçmesinden endişe eder. Theseus'un ölmesini sağlamak için kendisinden Maraton boğasını öldürmesini ister. Ancak Theseus boğayı yakalayıp Atina'ya kadar getirmeyi başarır ve kurban eder. Bunun üzerine Medea, Theseus'u zehirlemeye karar verir. Son anda Egeus, Theseus'un sahip olduğu kılıcı ve sandaletleri görerek, onun oğlu olduğunu anlar ve zehirlemekten vazgeçer.

Girit kralı Minos'a yenilen Atinalılar, barış anlaşması gereğince dokuz yılda bir, Minotauros adlı öküz başlı canavara yedi genç kız ve erkeği kurban etmek zorundadır. Theseus, minotauros canavarıyla savaşmaya gönüllü olur. Babasına eğer başarılı olursa dönüşte beyaz bir yelken açacağını söyler.

Kral Minos'un kızı Ariadne, Theseus'a aşık olur ve minotauros'un içinde bulunduğu labirentten çıkabilmesi için ona bir ip yumağı verir. Theseus, Minotauros'u çıplak elleriyle öldürür, Atinalı gençleri kurtarır ve ip yumağını kullanarak labirentten dışarıya çıkmayı başarır. Ariadne'yi de yanına alıp, Atina'ya yelken açar. Ancak Naksos adasında mola verdiklerinde onu adada unuttur.

Theseus, Atina'ya yaklaştıklarında da beyaz yelkeni çekmeyi unuttur. Kıyıda koyu renk yelkeni gören baba Egeus, denize atlayarak intihar eder. Babasının trajik ölümünden sonra Theseus, Atina kralı olur ve Amazonlar'ın kraliçesi Antiope ile evlenir. Bu evlilikten oğlu Hippolitus dünyaya gelir. Ancak eşi bir savaşta Theseus ile birlikte savaşırken ölür. Bunun üzerine Theseus, Ariadne'ın kızkardeşi Faidra ile evlenir.

m. Perseus: Babası Zeus annesi, Akrisios'un kızı Danae'dir. Herakles'in ataları arasında yer alan Argoslu bir kahramandır. Perseus'un büyük babası Akrisios, Delphi'de bir kahine giderek bir erkek çocuğunun olup olmayacağını sorar. Kahin, ona kızı Danae'nin bir erkek çocuğu olacağını ve bu çocuğun kendisini öldüreceğini söyler. Kehanetin gerçekleşmesinden korkan Akrisios, yeraltına bronzdan bir oda yaptırarak kızı Danae'yi oraya hapseder. Zeus, bronz odanın tavanındaki küçük bir yarıktan altın damlası şeklinde içeriye sızar ve genç kızla beraber olur. Bu birleşmeden Perseus doğar.

Perseus, Athena tarafından Gorgolardan Medusa'yı öldürmekle görevlendirilir. Athena ve Hermes de ona bu zorlu görevinde yardımcı olurlar. Perseus, Gorgoların bölgesine gider. Onları uyurken bulur. Hepsi birbirine benzer bu üç kız kardeş arasında yalnız Medusa ölümlüdür. Bu nedenle Perseus sadece medusanın başını kesip geriye götürebilecektir. Gorgolar, boyunları ejderha pullarıyla korunan, yaban domuzununkiler gibi dişleri olan, dişi canavarlardır. Bronz elleri ve altın kanatları vardır. Üstelik bakışları o kadar güçlüdür ki, baktıkları her şeyi taşla çevirmektedirler. Perseus medusa ile göz göze gelmemek için başını geriye çevirerek, canavarın başını elindeki tırpanla keser, Medusa'nın kesilen kafasından Pegasus (Kanatlı at) ve Khrysaor adlı bir ejderha çıkar. Geri dönüş yolculuğu sırasında Aithopia kralı Kepheus ile Kassiopeia'nın kızı olan Andromeda'yla karşılaşır.

Kassiopeia kendi güzelliğini deniz tanrıçalarından daha üstün gördüğü için Poseidon'u kızdırmıştır. Poseidon Kraliçenin küstahlığını cezalandırmak için Aithopia'yı yok etmek üzere bir deniz canavarı gönderir. Bir kehanet ocağının sözüne göre de Kassiopeia'nın kızı Andromeda'nın bu deniz canavarına kurban edilmesi gerekir. Andromeda bir kayaya zincirle bağlanır ve canavarın gelişini bekler. Perseus kızı kurtarır ve onunla evlenir. Ancak düğünde Andromeda'nın amcası ve eski nişanlısı Phineus adamlarıyla gelir ve Andromeda'yı kaçırmaya kalkar. Ancak Perseus gelen adamları Medusa'nın başını kullanarak tek başına alt etmeyi başarır. Bazı kaynaklarda, bu olay sırasında Andromeda'nın öldüğü belirtilir. Bu nedenle kaderin kız kardeşlerinden eşinin geri dönmesini istemeye giden Perseus, bu yolda bir tuzağa yakalanarak su dolu bir odada sonsuza kadar mahsur kalır.

Perseus Gorgo Hermes

Perseus Andromeda